PROIECTUL BIBLIILOR HISPANICE

PROF. DR. CLAUDIO GARCÍA TURZA
Instituto Orígenes del Español
Universidad de La Rioja, Spania

1. San Millán, casa filologiei

Scriptoriul din Mănăstirea San Millán de la Cogolla se remarcă, înainte de toate, prin devotamentul călugărilor şi al clericilor pentru o filologie autentică, pentru filologie în esenţa ei. Este vorba despre o întreprindere cu tradiţie seculară, orientată cu deosebire către desluşirea, interpretarea, dezvelirea sensului din profunzimile intenţiei creatoare şi către pătrunderea întregii semnificaţii a textului. O activitate formatoare, fundamentală şi extrem de riguroasă. Intuirea adâncimii unui fragment şi înţelegerea sensului global al unui text, îmbogăţirea, astfel, a intelectului şi a spiritului celui ce interpretează textul sunt posibile numai printr-o analiză care include aspecte şi abordări dintre cele mai diverse. Pătrunderea textelor pentru a discerne sau a discrimina, a înţelege şi a aprecia conţinutul lor istoric sau practic presupune aplicarea diferitelor ştiinţe la studierea textelor, precum şi utilizarea în acest scop a variatelor metode şi forme ale ştiinţei şi ale raţionamentului uman. Nu trebuie însă pierdut din vedere faptul că a interpreta un text înseamnă a permite accesul la gândirea pe care o exprimă acesta, mai cu seamă în textele vechi, care, prin diferenţele istorice şi culturale, creează, în acelaşi timp, distanţă între oameni.

Am mai spus acest lucru în multe şi variate ocazii. În ciuda cantităţii, a calităţii şi chiar a vechimii textelor create ori transcrise în scriptoriul medieval din San Millán de la Cogolla, se cuvine apreciată sârguinţa profesională a călugărilor pe teren filologic. Fără acest obiectiv constant de lămurire, pentru sine şi pentru ceilalţi, a sensului şi a semnificaţiilor textelor, este evident că marile codice medievale nu ar fi fost atât de bogate în fapte de limbă esenţiale pentru justa înţelegere a istoriei limbii spaniole (dar şi a altor limbi, precum basca). Fără acelaşi obiectiv, nu ar fi avut loc, în atelierul glosografic de la Cogolla, prima încercare sistematică, admirabilă, de redactare a textelor iberoromanice sau, mai exact, cel mai însemnat efort din peninsulă de a sistematiza un alfabet romanic cu particularităţi spaniole. În sfârşit, în absenţa obiectivului pomenit, tezaurul din această bibliotecă monastică, expus în prezent în bibliotecile Academiei Regale de Istorie, ale Mănăstirii El Escorial, ale Arhivelor Istorice Naţionale, ale Mănăstirii San Millán de Yuso etc.), nu ar fi existat.

BDD-A19592 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 01:01:01 UTC)

Prin urmare, pledez, aici şi acum, pentru această abordare, filologică, a textului, din raţiuni de coerenţă cu tradiţia intelectuală de la San Millán, dar şi pentru că sunt convins de necesitatea şi de actualitatea acestui demers. Până şi numele de „filologie" (destul de discreditat şi de renegat în ultima vreme, probabil din motiv că, pe lângă ambiguitatea sa referenţială tradiţională, evocă rezultate şi metode considerate depăşite) nu pare să îşi găsească un echivalent adecvat scopului intelectual pe care îl implică. Dacă, în schimb, alegem să punem preţ doar pe rezultatele independente ale diferitelor critici moderne (critica textuală, critica surselor, critica istorică, sociologia şi antropologia, critica literară şi retorica), riscăm ca, în prestigioasa profesie a lui *ars interpretandi*, să nu existe nimeni care să poată face sinteza studiilor individuale, adică nimeni care, după o analiză obiectivă, să le pună în legătură pe acestea şi, în cele din urmă, să le armonizeze în lumina cunoaşterii celei mai înalte, numite pe bună dreptate, în vechime, înţelepciune.

2. Dimensiunea filologică a proiectului „Bibliile hispanice"

Deşi în al treilea paragraf mă voi referi la un alt motiv pe care îl consider încă şi mai important, argumentul de mai sus (San Millán, casa filologiei) ar fi suficient, prin soliditatea sa, pentru a justifica alegerea proiectului „Bibliile hispanice" drept o activitate prioritară a Institutului Originile Limbii Spaniole din cadrul Centrului Internaţional de Cercetare a Limbii Spaniole (CILENGUA). Ar fi dificil să găsim un alt proiect care să poată concura cu acesta sub aspectul exigenţei filologice.

După cum am arătat în primul număr al revistei *Biblias Hispánicas*, este vorba despre un obiectiv ştiinţific complex, căruia îi corespund două mari linii de cercetare: a) ediţiile şi studiile critice, interdisciplinare, ale textelor biblice şi b) prezenţa şi influenţa Bibliei în limba, literele şi cultura hispanică, în contextul istoric şi cultural european şi occidental.

2.1. Prima dintre aceste linii, care presupune o abordare deopotrivă diacronică şi sincronică, vizează, printre altele, următoarele arii tematice:

1) ediţiile (paleografice, critice, filologice) şi variile studii ale bibliilor medievale traduse în limba spaniolă (manuscrise de la Escorial, Biblioteca Naţională din Madrid, Academia Regală de Istorie etc.), întotdeauna în lumina versiunilor analoge din spaţiul romanic sau european;

2) ediţiile şi studiile bibliilor traduse în ladină, transcrise fie cu caractere ebraice (Avraam Asá, Yisrael B. Hayim), fie cu grafie latină (*Biblia* de la Ferrara);

3) traducerile spaniole, moderne şi contemporane, ale Bibliei în diferite versiuni lingvistice: peninsulară septentrională, peninsulară meridională, hispano-americană cu varietăţile sale (Casiodoro de Reina, Cipriano de Valera, Felipe Scío, Félix Torres Amat, Nácar-Colunga, Cantera-Iglesias, *Biblia din Ierusalim, Biblia Pelerinului, Biblia Americilor*, *Noua biblie a hispanicilor* etc.) – toate, într-un necesar acord cu

BDD-A19592 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 01:01:01 UTC)

celelalte versiuni romanice (mai ales catalane, portugheze, italiene şi franceze), europene şi din lumea occidentală;

4) o nouă traducere în spaniolă a Bibliei: *Biblia de la San Millán*;

5) istoria exegezei biblice în limba spaniolă, în special *Postillae* ale lui Nicolas de Lyra;

6) ediţiile şi studiile textelor parabiblice traduse în spaniolă (*Întâmplări de peste mări*, bibliile rimate, *Romanceamiento de los Macabeos* [traducerea în spaniolă a cărţilor macabeilor – n. tr.] de Pedro Núñez de Osma, *Biblia de la Osuna* etc.);

7) editarea şi studiul gloselor, în latină şi în spaniolă, ale textelor biblice comentate;

8) editarea şi studiul glosarelor biblice latineşti, spaniole, sefarde şi europene;

9) colaborarea imperativă dintre teoreticienii şi istoricii traducerilor şi ai interpretărilor biblice;

10) colaborarea, iarăşi imperativă, cu specialiştii în sursele textelor originale traduse în spaniolă (orientalişti, ebraişti, sefardişti, elenişti, latinişti), care se vor apleca în special asupra dimensiunii lingvistice, retorice şi literare a Bibliei (genuri şi stilistică).

2.2. A doua linie de cercetare include, la rândul ei, obiective ambiţioase, dintre care se remarcă:

1) istoria Bibliei vernaculare în Spania, precum şi în ţările romanice şi europene;

2) contribuţia textelor biblice hispanice la istoria limbii spaniole de la începuturi până în prezent;

3) prezenţa şi influenţa Bibliei în literatura hispanică;

4) importanţa, răspândirea, influenţa şi pătrunderea Sfintei Scripturi în limba, gândirea, mentalitatea, politica, arta şi cultura din Spania, în contextul mai larg al societăţii europene.

3. Importanţa Bibliei ca obiect de cercetare

Principalul motiv al demarării acestui proiect la Cilengua constă în valoarea intrinsecă a Bibliei – fără îndoială, cartea cea mai cercetată de către om, şi totuşi încă de nepătruns. Bibliei i-au fost aduse nenumărate elogii, care ar putea fi rezumate astfel: este cartea cea mai importantă şi mai influentă din patrimoniul umanistic şi cultural al Occidentului. Sau, în cuvintele lui Northrop Frye, Biblia este Marele Codice al culturii universale. Într-adevăr, de-a lungul istoriei, artistul şi-a înmuiat pensulele în poveştile, simbolurile şi figurile textelor biblice; muzicianul a ţesut armonios versetele psalmilor; scriitorul a recreat numeroasele naraţiuni biblice, adesea interpretate ca parabole existenţiale; poetul nu a încetat să scruteze misterele spiritului, ale vieţii sau ale iubirii care dau viaţă paginilor Bibliei; în fine, gânditorul sau omul de ştiinţă, recunoscând că tradiţiile religioase care îşi au originea în Biblie ţin, în esenţă, de interpretarea şi de evaluarea existenţei omului în

BDD-A19592 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 01:01:01 UTC)

lume, își concentrează deseori atenția asupra marilor principii și concepte biblice, spirituale sau morale, definitorii astăzi pentru civilizația noastră. Pot fi amintiți, în acest sens, gânditori contemporani, postmoderni și creștini din punct de vedere cultural și nu numai, precum Gianni Vattimo. În teoriile filozofice ale lui Vattimo, negarea metafizicii cu fundamente în mod necesar etico-politice lasă locul, în definitiv, întronării iubirii, a iubirii așa cum este ea întruchipată de Hristos în Evanghelii, o iubire care ar trebui, după Vattimo, să devină adevărata dimensiune religioasă a timpului nostru.

Mărturisesc însă că nici o evaluare a Cărții prin excelență nu mă impresionează și nu mă invită mai mult la reflecție decât cuvintele pline de convingere ale lui Goethe: „Noul Testament este limba maternă a Europei". Încă din copilărie respirăm o atmosferă de experiențe și de reprezentări cognitive iradiind din izvoarele profunde ale Bibliei. Astfel, după cum a afirmat recent Joan Francesc Mira, „Iisus din Nazaret și mama sa, Maria, tatăl său, Iosif dulgherul, tovarășii săi, Petru, Iacob sau Ioan, Lazăr și Maria Magdalena, Ponțiu Pilat și atâtea alte nume sunt, în imaginarul popular european, personaje mai însemnate și mai cunoscute decât Hamlet, Don Quijote sau Frații Karamazov. Iar imaginile Bunei Vestiri, a nașterii lui Iisus în Betleem, a lui Pilat spălându-se pe mâini, a răstignirii și a învierii (sau viziunile halucinante ale Apocalipsei) sunt scene și teme narative a căror circulație nu are egal de-a lungul secolelor".

Până și forma obișnuită de evaluare și de judecare a acțiunilor, stărilor și calităților umane prin așa-numitele adverbe în *-mente* ține, în bună măsură, de învățătura repetată a lui Iisus pe care o relatează Matei în capitolul al cincisprezecelea, cel al criticii tradițiilor. Analiza propriei conștiințe, dorința de a vedea în fapte intenția cu care sunt realizate acestea explică proliferarea compușilor adverbiali *bona mente*, *sana mente* > *buenamente* [„ușor, benevol" – n. tr.], *sanamente* [„(în mod) sănătos, sincer" – n. tr.], folosiți, altminteri, și anterior.

Deosebit de expresivă este și desemnarea constantă a acțiunilor, a pasiunilor sau a stărilor prin expresii precum *hacer la pascua a alguien* [„a sâcâi, a nu lăsa în pace"; literal, „a-i face paștele cuiva" – n. tr.], *echar margaritas a los cerdos* [„a arunca mărgăritare înaintea porcilor, a strica orzul pe gâște"; literal, „a arunca mărgăritare porcilor" – n. tr.], *pasar las de Caín* [„a trece prin chinurile iadului"; literal, „a trece prin chinurile lui Cain" – n. tr.], *rasgarse las vestiduras* [„a-și sfâșia hainele de durere"; literal, „a-și sfâșia veșmintele" – n. tr.], *llorar como una Magdalena* [„a plânge ca o mireasă"; literal, „a plânge ca o Magdalenă" – n. tr.], *lavarse las manos* [„a se spăla pe mâini" – n. tr.], *ver los cielos abiertos* [„a-l apuca pe Dumnezeu de un picior, a fi în al nouălea cer"; literal, „a vedea cerurile deschise" – n. tr.], *poner el dedo en la llaga* [„a pune degetul pe rană" – n. tr.], *predicar en desierto* [„a predica/vorbi în deșert" – n. tr.], *echar sapos y culebras* [„a bate câmpii, a fi spurcat la gură"; literal, „a scoate broaște și vipere pe gură" – n. tr.], *dar coces contra el aguijón* [„a ține piept (cuiva), a lua (ceva) în piept"; literal, „a lovi o țepușă" – n. tr.], *sembrar cizaña* [„a semăna zâzanie" – n. tr.], *adorar a un becerro de oro* [„a-și face chip cioplit"; literal, „a venera

BDD-A19592 © 2012 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 01:01:01 UTC)

un viţel de aur" – n. tr.], *estar en Belén con los pastores* [„a fi cu gândul aiurea"; literal, „a fi cu păstorii în Betleem" – n. tr.], *meterse a redentor* [„a-şi băga nasul unde nu-i fierbe oala"; literal, „a face pe-a mântuitorul" – n. tr.], *hacer algo en un santiamén* [„a face ceva cât ai clipi / cât ai bate din palme"; *santiamén* provine de la formula latinească *Spiritus Sancti, Amen* cu care se termină unele rugăciuni catolice; *en un santiamén* „cât ai zice peşte" – n. tr.], *tener más paciencia que el santo Job* [„cu răbdarea treci şi marea"; literal, „a avea mai multă răbdare decât Sfântul Iov" – n. tr.], *tirar la primera piedra* [„cine e fără de păcat să arunce primul piatra" – n. tr.], *ver la paja en el ojo ajeno y no ver la viga en el propio* [„a vedea paiul din ochiul altuia şi a nu a vedea bârna din ochiul său" – n. tr.] etc.

Trebuie remarcată şi frecvenţa copleşitoare a exclamaţiilor, a expresiilor circumstanţiale şi a proverbelor de origine biblică: *¡Ángela María!* [locuţiune interjecţională care denotă aprobare, înţelegere a unei situaţii sau surprindere; „Dumnezeule! Doamne fereşte! Ferească Maica Domnului!" – n. tr.], *de Pascuas a Ramos* [„din an în Paşti, foarte rar"; literal, „de la Paşte la Florii" – n. tr.], *en menos que canta un gallo* [„cât ai clipi"; literal, „în mai puţin timp decât ar cânta un cocoş" – n. tr.], *otro gallo le cantara* [„altă soartă ar avea"; literal, „(de) i-ar cânta un alt cocoş" – n. tr.], *de todo hay en la viña del Señor* [„mare-i grădina Domnului!"; literal, „în via Domnului se găsesc de toate" – n. tr.], *donde Cristo dio las tres voces* [„foarte departe, la capătul pământului"; literal, „acolo unde Cristos a strigat de trei ori" – n. tr.], *de menos nos hizo Dios* [„căci bun este Dumnezeu!" – n. tr.], *ojo por ojo y diente por diente* [„ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte" – n. tr.], *es más fácil que un camello pase por el ojo de una aguja...* [„anevoie, cu mare nevoie/greutate"; literal, „e mai uşor ca o cămilă să treacă prin ochiul unui ac..." (după unii exegeţi ai Bibliei, traducerea corectă a gr. *kamelos* ar fi „funie", şi nu „cămilă") – n. tr.], *quien siembra vientos recoge tempestades* [„cine seamănă vânt culege furtună" – n. tr.], *sin faltar una jota* [„întocmai"; literal, „fără să lipsească o iotă" – n. tr.], *adivina quién te dio* [literal, „ghici cine te-a lovit", la jocul de-a baba oarba – n. tr.], *nadie es profeta en su tierra* [„nimeni nu-i profet în ţara lui" – n. tr.], *médico cúrate a ti mismo* [literal, „doctore, vindecă-te (întâi) pe tine!" – n. tr.], *a vino nuevo odres nuevos* [„nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi"; literal, „la vin nou, burdufuri noi" – n. tr.], *al César lo que es del César...* [„să-i dăm Cezarului ce-i al Cezarului" – n. tr.], *los últimos serán los primeros* [„cei din urmă vor fi cei dintâi" – n. tr.], *nadie puede servir a dos señores* [„nu poţi sluji la doi stăpâni deodată"; literal, „nimeni nu poate servi la doi stăpâni" – n. tr.], *no juzguéis y no seréis juzgados* [„nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi" – n. tr.], *por sus frutos los conoceréis* [„pomul după roade se cunoaşte"; literal, „după roadele lor îi veţi cunoaşte" – n. tr.], *quien a hierro mata a hierro muere* [„cine scoate sabia de sabie va pieri"; literal, „cine omoară cu arma de armă va muri" – n. tr.].

De asemenea, cu greu putem găsi ceva mai frumos decât sensul figurat care se desprinde cu atâta subtilitate din tematica fecundă a Bibliei pentru a califica sau a descalifica constituţia fizică şi psihologică a cuiva: *es el chivo expiatorio* [„este ţap ispăşitor" – n. tr.], *es un judás* [„este Iuda" – n. tr.], *un jeremías* [„Iuda" – n. tr.], *el*

BDD-A19592 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 01:01:01 UTC)

benjamín [„mezinul, Prâslea" – n. tr.], *un cirineo* [literal, „ajutor", de la personajul biblic Simion Cirineul, care l-a ajutat pe Iisus să poarte crucea pe drumul calvarului – n. tr.], *un sepulcro blanqueado* [*ser un sepulcro* „a tăcea ca pământul"; literal, „a fi un mormânt văruit" – n. tr.], *el principio del fin* [„începutul sfârşitului" – n. tr.], *un gigante con pies de barro* [„un colos cu picioare de lut" – n. tr.], *la costilla de Adán* [„coasta lui Adam" – n. tr.], *la sal de la tierra* [„sarea pământului" – n. tr.], *más viejo que Matusalén* [„mai bătrân decât Matusalem" – n. tr.], *es una trampa saducea* [„este o capcană saducee" – n. tr.], *está hecho un Cristo* [„zdrobit în bătaie, chinuit, batjocorit"; literal, „este precum Hristos, l-au adus într-o stare jalnică, precum pe Hristos" – n. tr.], *un ceomo* [similar: „zdrobit în bătaie, chinuit, batjocorit"; din lat. *eccehomo* < *ecce* + *homo* – n. tr.], *un Adán* [similar; literal, „un Adam" – n. tr.]. În fine, o expresie care nu are egal, *es la Biblia en verso* [„atoateştiutor"; literal, „este Biblia în versuri" – n. tr.].

4. Transcrierea Bibliei la Mănăstirea San Millán de Suso

Trebuie să amintim, pe de altă parte, că la aşezământul monahal San Millán de Sus au fost transcrise, din secolul al X-lea până în secolul al XV-lea, diverse ediţii şi cărţi biblice care transmit versiunile *Vetus Latina* şi *Vulgata* (de exemplu, codicele 2-3, 58 sau 64 bis de la Academia Regală de Istorie). Au fost, totodată, transcrise, cam în aceeaşi perioadă, comentarii ale mai multor cărţi din Biblie: ale lui Grigorie cel Mare la cartea lui *Iov*, respectiv la *Iezechiel* [*Moralia in Iob*, *Homiliæ in Hiezechihelem prophetam* – n. tr.] sau ale lui Casiodor la *Psalmi*, precum şi numeroase texte ilustrate cu *Glossa Ordinaria*.

Dintre toate aceste texte, cel cunoscut astăzi sub numele de *Biblia lui Quisio*, denumit înainte *Biblia gotică de la San Millán*, nu este altceva decât codicele 20 de la Academia Regală de Istorie, care datează de la începutul secolului al X-lea. Această operă, scrisă de un mozarab, a supravieţuit descinderilor întreprinse în a doua jumătate a secolului al XVI-lea cu scopul de a aduce la nou înfiinţata mănăstire de la Escorial cele mai vechi şi mai valoroase manuscrise, adevărate comori ale Peninsulei. Cei familiarizaţi cu particularităţile de conţinut şi cu caracteristicile fonetico-grafice ale acestui codice împărtăşesc opinia că prima dintre cele trei părţi ale acestuia prezintă un specific hispanic (*hispane*), iar a doua, unul şi mai pronunţat hispanic (*hispanissime*). Nu este deci de mirare că, în elaborarea monumentalei ediţii a *Vulgatei*, benedictinii din Abaţia romană a Sfântului Ieronim s-au oprit asupra acestui text, considerat ca fiind unul dintre cele mai reprezentative pentru tradiţia manuscriselor din Peninsulă (celelalte codice alese au fost codicele hispanic din Cava dei Tirreni, cel de la Complutense, I. X, şi cel din Toledo, aflat la Biblioteca Naţională din Madrid, Vitr. 13-1).

Un alt lucru demn de remarcat în privinţa *Bibliei lui Quisio* este faptul că, în jurul anului 1600, un călugăr de la San Millán, conştient de semnificaţia şi de importanţa acestui text, şi-a dat toată silinţa pentru a atesta o vechime şi mai mare a cărţii care era deja considerată opera cea mai preţioasă a bibliotecii de la Cogolla. Cu dibăcie

BDD-A19592 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 01:01:01 UTC)

(ascetismul şi dibăcia se împletesc, o dată în plus, în istoria hispanică) şi cu mare îndrăzneală, acesta a adăugat, pe fila 144, o notă în întregime falsificată, *Per-scriptum*-ul, în care figurează Quisio, călugăr la San Millán, şi epoca 700, adică anul 662 (dată, evident, imposibilă), un oarecare Martín, abatele mănăstirii în aceeaşi perioadă, precum şi o listă a abaţilor. Erorile de abreviere şi scrisul vădit falsificat din întreaga notă dovedesc, fără nici o umbră de îndoială, că datarea în anul 662 este rezultatul uneia sau al mai multor deformări. În acelaşi timp, acest lucru trădează, subliniez, intenţia de a face ca respectivul manuscris de la Cogolla să pară încă şi mai valoros şi mai vechi.

5. Necesitatea delimitării obiectului de studiu

Rezumând, când am decis să demarăm proiectul „Bibliile hispanice" la mănăstirea din San Millán, casă a filologiei, sălaş al cuvintelor şi al Cuvântului, am avut ca motivaţie exigenţa internă a demersului filologic şi importanţa excepţională a obiectului său de studiu conferită atât de perspectiva istorică, cât şi de actualitatea acestuia.

Date fiind multitudinea şi eterogenitatea activităţilor din cadrul proiectului, ni s-a părut realist şi prudent să ne dedicăm eforturile şi resursele unor arii de interes prioritare. Obiectivelor atent delimitate ale demersului nostru le corespund următoarele domenii de cercetare preferenţiale: a) ediţiile şi studiile corespunzătoare textelor biblice şi istoriei exegezei biblice; b) traducerile actuale ale Bibliei, cu studii orientate către o nouă traducere ştiinţifică şi filologică a Bibliei (*Biblia de la San Millán*) şi c) prezenţa şi influenţa Bibliei în literatura spaniolă.

6. În loc de încheiere

Voi încheia cu o reflecţie. Din perspectiva trăirii confesionale, acest proiect al „Bibliilor hispanice" ar putea fi considerat, în terminologia lui Mester, drept „o crustă"; pentru noi însă, precum şi pentru toţi cei care au sprijinit această cercetare, el reprezintă „un miez". Mai mult, din perspectiva noastră, nu ni se pare potrivit să distingem între ceea ce este determinant şi ceea ce este determinat. Biblia este deopotrivă trup, literă şi operă omenească. Nimeni nu îi contestă calitatea de „operă omenească", dar mulţi nu admit completarea „deopotrivă".

Biblia este scrisă în diverse limbi şi, ca atare, în cuvinte uşor accesibile; este transpusă în forme literare, în forme istorice, în viziuni ce ţin de culturi specifice. În studiul Bibliei este esenţial să fie luat în considerare modul în care se gândea, se vorbea şi se povestea pe vremea hagiografului sau a traducătorilor care i-au urmat acestuia. Genurile literare trebuie cercetate cu deosebită atenţie, căci adevărul este prezentat şi enunţat în mod diferit în opere din epoci distincte şi în cărţi profetice, poetice sau aparţinând altor genuri literare. Un lucru trebuie să ne fie clar: dacă ignorăm identitatea istorică şi personalitatea autorilor sau a traducătorilor, cu

BDD-A19592 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 01:01:01 UTC)

calităţile şi talentele lor specifice, dacă se exclude dimensiunea trupească, omenească a Bibliei, există riscul să cădem într-un echivoc fundamentalist, într-un spiritualism sau un psihologism vag.

Pentru a fi înţeles, limbajul omenesc trebuie să fie descifrat şi studiat în mod riguros, ca, de altfel, tot ce este specific omului. Studiul Bibliei impune o analiză istorică şi literară care trebuie să se sprijine pe diversele metode şi abordări furnizate de filologia şi de critica modernă. Ca atare, această analiză se cuvine să fie realizată de către persoane care au pregătirea ştiinţifică necesară – altfel spus, de către profesioniştii disciplinelor umaniste.

Tocmai acesta este şi rolul nostru: să promovăm şi să întreprindem studii axate strict pe explicaţia ştiinţifică a Bibliei, pe textele originale, pe versiunile şi traducerile ei (cu deosebire în spaniolă), precum şi pe pătrunderea, prezenţa şi difuzarea acestora în domeniul literelor hispanice.

Versiune în limba română: dr. Iulia NICA

BDD-A19592 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 01:01:01 UTC)